24/04/2021

Οι Φιλέλληνες στην Αιτωλοακαρνανία κατά την Επανάσταση του 1821

/ Γνώμες

Αφιέρωμα: Οι Φιλέλληνες στην Αιτωλοακαρνανία κατά την Επανάσταση του 1821

«Όλοι είμαστε Έλληνες. Οι νόμοι μας, η φιλολογία μας, η θρησκεία μας, οι τέχνες μας, έχουν τις ρίζες τους στην Ελλάδα. Γιατί, χωρίς την Ελλάδα η Ρώμη, η οδηγήτρα, η καταχτήτρια, δεν θα μπορούσε να σκορπίσει κανένα φως κι εμείς θα είμαστε ειδωλολάτρες και άγριοι. Η μορφή και το πνεύμα του ανθρώπου έφτασαν την τελειότητά τους στην Ελλάδα…».

Πέρσι Σέλλεϋ

Φιλέλληνας ποιητής

Γράφει ο Καθηγητής Χρήστος Γερ. Σιάσος

Ένα ξεχωριστό κεφάλαιο στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 είναι αναμφίβολα και η συμμετοχή των Φιλελλήνων για την προσφορά τους στον Αγώνα. Κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης περισσότεροι από 1.200 Ευρωπαίοι, Άγγλοι, Γερμανοί, Ιταλοί, Γάλλοι, Ελβετοί και άλλοι, ήρθαν στην επαναστατημένη Ελλάδα και συμμετείχαν στον ένοπλο αγώνα σε πολλές μάχες εναντίον του Τούρκου εισβολέα.

Είχαν προηγηθεί Φιλελληνικές Επιτροπές από τις χώρες που θα ερχόταν, όπως στην Ελβετία τον Αύγουστο του 1821, στη Γαλλία, στην Αγγλία και στο Βέλγιο, με σκοπό την ενίσχυση, είτε με χρήματα, είτε με τροφές και πολεμοφόδια, είτε με δημοσιεύσεις στον έντυπο Τύπο. Πρωτοστάτες, όπως γνωρίζουμε, υπήρξαν καθηγητές Πανεπιστημίων, σπουδαστές, φοιτητές, τραπεζίτες, ιδεαλιστές λάτρεις της αρχαίας Ελλάδας, ρομαντικοί καλλιτέχνες, ζωγράφοι, ποιητές και άλλοι.

Η περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, και το Μεσολόγγι περισσότερο, είχαν μπει στη σκέψη και στην ψυχή των καλλιτεχνών την εποχή της Επανάστασης και αυτό φαίνεται από τους πίνακες διάσημων ζωγράφων, όπως Ντελακρουά, Λιπαρίνι και άλλοι, των οποίων οι πίνακες μας δίνουν και σήμερα «ζωντανή» την εικόνα της Ελλάδας, την εικόνα της μάχης την εποχή εκείνη. Το πρώτο Τάγμα Φιλελλήνων Αγωνιστών συγκροτήθηκε τον Μάιο του 1822 και έλαβε μέρος στη μεγάλη μάχη του Πέτα της Άρτας στις 4 Ιουλίου 1822. Μεγάλος κατάλογος Φιλελλήνων υπάρχει σε πίνακα, λιθογραφία, στο Πολεμικό Μουσείο της Αθήνας.

Ο Άγγλος, Φιλέλληνας ποιητής, **Πέρσι Σέλλεϋ** και πιστός φίλος του Βύρωνα, στο ποίημά του με τίτλο «Ελλάς» γράφει: *«Όλοι είμαστε Έλληνες. Οι νόμοι μας, η φιλολογία μας, η θρησκεία μας, οι τέχνες μας, έχουν τις ρίζες τους στην Ελλάδα. Γιατί, χωρίς την Ελλάδα η Ρώμη, η οδηγήτρα, η καταχτήτρια, δεν θα μπορούσε να σκορπίσει κανένα φως κι εμείς θα είμαστε ειδωλολάτρες και άγριοι. Η μορφή και το πνεύμα του ανθρώπου έφτασαν την τελειότητά τους στην Ελλάδα…».*

Ακολουθούν ονόματα Φιλελλήνων που έχασαν τη ζωή τους την εποχή εκείνη στη χώρα μας. Ο Ιταλός **Μάκια** ήταν τόσο έντιμος που τον αποκαλούσαν «*μαργαρίτη των τίμιων ανθρώπων*». Ο Ρώσος **Ράϊκο** ο οποίος διετέλεσε και Διοικητής της Στρατιωτικής Σχολής των Ευελπίδων. Ο Ελβετός **Ριβάλ** και ο Ισπανός **Ριβιέρα** , οι οποίοι σκοτώθηκαν το 1827 στην Ακρόπολη των Αθηνών και ο Σουηδός

Όκριεν που τραυματίστηκε σοβαρά στην ίδια περιοχή. Στη μάχη της Ιτέας το 1827, διακρίθηκε ο Δανός **Φαμπρίτσιους**. Ο Γάλλος **Ντελόν (Delon)** πνίγηκε κολυμπώντας στο Ναβαρίνο, ενώ ο Αμερικανός **Ουάσινγκτον** σκοτώθηκε το 1827 στο Ναύπλιο από αδέσποτη σφαίρα.

Ο Σουηδός **Σας ή Σάσεν** σκοτώθηκε στο Μεσολόγγι από στρατιώτη Σουλιώτη τον οποίο προσπάθησε να αφοπλίσει. Οι αδελφοί **Σάιγκερ**, από τη Λειψία, είχαν μια τραγική ιστορία, με τον πιο μικρό να σκοτώνεται στη μάχη του Πέτα, ο δε μεγαλύτερος δύο χρόνια αργότερα, τον Νοέμβριο του 1822, αρρωσταίνει και πεθαίνει στο Μεσολόγγι. Ο **Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος**, Ελβετός τραπεζίτης, φωτογράφος και φιλέλληνας, τιμήθηκε με τον τίτλο του ευεργέτη του ελληνικού Έθνους. Το 1814, γνώρισε τον Καποδίστρια και προσχώρησε στο κίνημα του Φιλελληνισμού. Κατά την επανάσταση του 1821, διέθεσε μεγάλα χρηματικά ποσά για τον Αγώνα.

Ο Αντισυνταγματάρχης **Αντρέα Ντάνια**, γεννημένος στη Γένοβα, απόμαχος Αξιωματικός των Ναπολεόντειων Πολέμων και ο Αντισυνταγματάρχης **Ταρέλλα,** έπεσαν σκληρά μαχόμενοι στη μάχη του Πέτα της Άρτας, στις 4 Ιουλίου 1822. Ο Ταρέλλα διοικούσε το Τακτικό Σώμα, ενώ ο Ντάνια είχε τεθεί επικεφαλής στον ένα από τους δύο Λόχους των Φιλελλήνων αγωνιστών. Πολλοί Φιλέλληνες ήρθαν και στην Αιτωλοακαρνανία, όπως στη Ναύπακτο, στη Βόνιτσα, στο Βραχώρι, στο Δραγαμέστο, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς ήρθαν στο Επαναστατημένο Μεσολόγγι.

Ευγένιος Ντε Λα Κρουά, *Ferdinand Victor Eugène Delacroix,* Φερντινάν Βικτόρ Εζέν Ντελακρουά. Γεννήθηκε στο χωριό Σαρεντόν-Σαιν-Μορίς κοντά στο Παρίσι, στις 26 Απριλίου 1798 και πέθανε στις 13 Αυγούστου 1863, στο Παρίσι. Μεγάλος Γάλλος ρομαντικός ζωγράφος, εμπνεύστηκε από τα ιστορικά γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης. Έργα του εμπνευσμένα από την Ελληνική Επανάσταση είναι: *«Η Σφαγή της Χίου», «Έφιππος Έλληνας Αγωνιστής», «Η Ελλάδα στα ερείπια του Μεσολογγίου» και «Η Μάχη του Γκιαούρη με τον Πασά»*.

Λουδοβίκος Λιπαρίνι, *Ludovico Lipparini*. Φιλέλληνας Ιταλός καλλιτέχνης, ζωγράφος, γεννήθηκε στη Μπολόνια στις 17 Φεβρουαρίου 1800 και πέθανε στη Βενετία στις 10 Μαρτίου 1856. Εμπνεύστηκε από τα ιστορικά γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Διάσημα έργα του που έχουν σχέση με την Ελληνική Επανάσταση είναι: *Ο «*Παλαιών Πατρών Γερμανός *υψώνει τη Σημαία της Ανεξαρτησίας»* και *ο «Όρκος του* Λόρδου Βύρωνα μπροστά στον τάφο του Μάρκου Μπότσαρη».

Λόρδος Νόελ Μπάιρον, (Lord George Gordon Noel Bayron VI). Γεννήθηκε στις 22 Ιανουαρίου 1788 στο Γκέντλιγκ του Λονδίνου της Μεγάλης Βρετανίας. Η γενέτειρά του το 1989 αδελφοποιήθηκε με τον Δήμο Ιερής Πόλης

Μεσολογγίου. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ και απέκτησε πολύ καλή μόρφωση.

Όντας ανήσυχος χαρακτήρας, ξεκίνησε τις περιπλανήσεις του από την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Τουρκία, την Αλβανία, για να καταλήξει στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στο Μεσολόγγι, όπου και άφησε την τελευταία του πνοή, στις 19 Απριλίου 1824, ύστερα από σπασμούς και πυρετό. Ήταν μόλις 37 χρόνων. Οι τελευταίες λέξεις από το στόμα του ήταν για την κόρη του Adda και την Ελλάδα.

Η Προσωρινή Διοίκηση της Ελλάδος με τον θάνατο του Μπάιρον, στις 7 Απριλίου 1824, εξέδωσε σχετική προκήρυξη που υπογράφει ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Στον επικήδειο λόγο του ο Σπυρίδων Τρικούπης για τον θάνατο του Λόρδου Μπάιρον μεταξύ των άλλων είπε: *«Τι ανέλπιστον συμβεβηκός! Τι αξιοθρήνητον δυστύχημα! Ολίγος καιρός είναι αφού ο λαός της πολύπαθης Ελλάδος όλος χαρά και αγαλλίαση εδέχθη εις τους κόλπους του τον επίσημον τούτο άνδρα και σήμερον όλος θλίψη και κατήφεια καταβρέχει το νεκρικόν του κρεβάτι με πικρότατα δάκρυα, και οδύρεται απαρηγόρητα…»*.

Ο Εθνικός μας ποιητής, Διονύσιος Σολωμός, αφιερώνει για τον θάνατο του Λόρδου Μπάιρον στον Εθνικό μας Ύμνο την παρακάτω στροφή: *«Λευθεριά, για λίγο πάψε να χτυπάς με το σπαθί /τώρα σίμωσε και κλάψε /εις του Μπάιρον το κορμί».*

Στην εφημερίδα, «Ελληνικά χρονικά», στις 19 Απριλίου 1824, αρ. φύλλου 29, για τον θάνατο του Μεγάλου Φιλέλληνα Μπάιρον, δημοσιεύτηκε το παρακάτω άρθρο:

«Απαρηγόρητα θρηνεί μεταξύ των χαρμοσύνων του Πάσχα ημερών η Ελλάς, διότι αιφνιδίως στερείται από τας αγκάλας της τον πολύτιμον αυτής ευεργέτην, τον Λαμπρόν Λόρδον Νόελ Βύρωνα…»

Στην ίδια εφημερίδα, στο φύλλο με αριθμό 30, την επομένη καταχωρείται το πιο κάτω δημοσίευμα: «*Εις το διάστημα της ενταύθα διατριβής του Μεγάλου τούτου ανδρός, η πόλις του Μεσολογγίου, διά να δείξη την μεγάλην προς αυτόν ευγνωμοσύνην της, τον επολιτογράφησε. Δεν είναι έξω του πρέποντος να προσφέρωμεν εις τους αναγνώστας μας το έγγραφον της Πολιτογραφήσεως, απαράλλακτον καθώς ευρίσκεται εις τα αρχεία*».

«Επειδή ο Λόρδος Νόελ Βύρων, βουλόμενος συμπράκτωρ της Ελευθερίας, τη Ελλάδι γενέσθαι, και την Δυτικήν μάλιστα της λοιπής κινδυνεύουσαν ορών, έγνω εις ταύτην αφικέσθαι την Πόλιν, και ταύτην ευεργετών, απάσης της Δυτικής Ελλάδος την σωτηρίαν κατεργάσασθαι·ο δη και τοις έργοις εδήλωσεν, ου μόνον μεγάλαις δωρεαίς μεγίσταις επαρκέσας ανάγκαις, αλλά και τοις λόγοις και τω αξιώματι αυτού ωφελιμότατος τοις πράγμασι γενόμενος·η Πόλις Μισολογγίου ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ αυτόν ανακηρύττει, και Πολίτην Μισολογγίτην ψηφίζεται, των αυτών αυτοίς απολαύοντα δικαίων, και αναγράφει τούτο εν τοις αρχείοις της Πόλεως, ίνα δήλον γένηται πάσιν, ως οι Μισολογγίται τους αγαθούς άνδρας οίδασι τιμάν, και τοις ευεργέταις γενομένοις αυτών εις ευγνωμοσύνην, πολιτείαν διδόναι».

Εν Μισολογγίω την 17ην Μαρτίου 1824

Έπονται αι υπογραφαί των Επιστατών και Προκρίτων της Πόλεως

Ιωάννης – Ιάκωβος Μάγερ. Γεννήθηκε στο Σέφλιοντορφ της Ζυρίχης, στις 30 Δεκεμβρίου 1798. Σπούδασε φαρμακοποιός στην πατρίδα του και στη συνέχεια ακολούθησε ιατρικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Φράιμπουργκ της Γερμανίας, χωρίς να τις ολοκληρώσει. Στο επαναστατημένο τότε Μεσολόγγι έφθασε το Φθινόπωρο του 1822, για να προσφέρει τις ιατρικές του γνώσεις στους τραυματίες του πολέμου και πολύ γρήγορα ενσωματώθηκε στις συνθήκες των κατοίκων της Πόλης. Πολιτογραφήθηκε Έλληνας, άλλαξε θρησκευτικό δόγμα, παντρεύτηκε την Μεσολογγίτισσα Λαμπρινή – Αλτάνη Ιγγλέση και απέκτησε δύο κόρες.

Η μεγαλύτερη προσφορά του στον ελληνικό Αγώνα, στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, υπήρξε η έκδοση της εφημερίδας «Ελληνικά Χρονικά» που κυκλοφόρησε την 1η Ιανουαρίου 1824.

Αυτό ήταν το τέλος των ένδοξων Ηρώων και των μεγάλων Φιλελλήνων Αγωνιστών του 1821. Αθάνατοι… Αιωνία σας η Μνήμη!